

Борбата на хинина срещу маларията.

Хининът се добива от коритъ на едно дърво, наречено Цинкона, което расте по високитъ мѣста въ Южна Америка и Индия. Коритъ се наиксватъ, за да излѣзе хининътъ въ разтворъ, следъ което течността се изпарява и полученитъ кристали се преработватъ по-нататък, за да се отдѣли чистиятъ хининъ отъ много други алкалоиди, съединени съ него. Отдѣлянето на хинина става чрезъ различни киселини, поради което на пазара имаме различенъ хининъ: хининумъ сулфурикумъ, хининумъ муриатикумъ, хининумъ би-сулфурикумъ, хининумъ таникумъ и т. н. Всѣки единъ отъ тия видове хининъ има различна разтворимостъ, т. е. за единъ грамъ хининъ отъ единъ и другъ видъ е потребно различно количество вода.

Какво лекува хининътъ? Казахме, че той спира движенията на всички клетки съ амебоидни движения, понеже ги парализира, а въ по-големо количество и убива. Такива сж бѣлитъ кръвни тѣлца въ кръвта. „Защо тогава, — ще попита нѣкой, — лѣкаритъ предписватъ хининъ, щомъ причинява такава пакостъ“. — Защото има една болестъ, която е по-опасна отъ самия хининъ и чиито причинителъ се унищожави само отъ хинина. Това е маларията, или блатната треска. Тя се дължи на единъ паразитъ, който се предава отъ боленъ човѣкъ на здравъ чрезъ комара, и който, като попадне въ кръвта, почва много бързо да се размножава — толкова бързо, че въ кжсо време неизброими милиарди паразити изпълватъ кръвта и разрушаватъ червенитъ и кръвни тѣлца.

Настъпва една масова смъртъ на последнитъ и въ скоро време броятъ имъ пада поразително много. Тая е причината, щото човѣкъ, който страда отъ малария да изглежда блѣдъ като востъкъ, сякашъ кръвта му се е обърнала на вода. Въ кжсо време далакътъ, — мѣстото, кждето се фабрикуватъ червенитъ кръвни тѣлца, нараст а и понѣкога изпълва цѣлата лѣва половина на корема.

Болестъта, оставена безъ лѣкуване, много рѣдки оздравява. Наистина, има организми, които издържатъ и оздравѣватъ безъ лѣкарства, но въ повечето случаи не-обходими сж външни срѣдства, за да се отстрани нейната причина. За щастие, това срѣдство е хининътъ.

Твърде малко количество отъ него, попаднало въ кръвта, ги избива и така не позволява на нови паразити да се раждатъ. Въ случая хининътъ може да е вреденъ за бѣлитъ кръвни тѣлца, но ние сме принудени да приложимъ поговорката „Ела зло, че безъ тебе по-зло“.

За да може хининътъ да произведе това действие, трѣбва да влѣзе въ кръвта преди така наречения пристъпъ — т. е. преди „да го разтреса“ болниятъ. При разтрисането въ кръвта се раждатъ нови паразити и тъкмо тѣхъ хининътъ поражавя. На старитъ не действува, но тѣ сами следъ нѣколко дни измиратъ. Важното е да бждатъ убити младитъ паразити — потомството на старитъ. Това хининътъ извършва сигурно и бързо. Ако хининътъ се даде въ време на пристъпа или